№ 3 (17)
1999

НЕРУШ

ЭКАЛАГІЧНЫ ІНФАРМАЦЫЙНА - АДУКАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

СПАЖЫВЕЦ

НЕРУШ

№ 3 (17)*1999

чацвёрты год выдання

Выдаецца
Цэнтрам экалагічных і сацыяльных даследванняў і інфармацыі БНЭЮТ

Спецыяльны выпуск "Спажывец" выпушчаны у межах Праграмы TACIS "Павышэнне інфармаванасці насельніцтва аб праблемах навкольнага асяроддзя"

Галоўны рэдактар
Уладзімір Зуеў

Пры перадрукоўцы спасылка абавязкова
Распаўсюджваецца на правах рукапісу бясплатна

Тыраж 299 асобнікаў

Наш адрас:
Вул.Фралянкова, 50
225320 Баранавічы
БЕЛАРУСЬ

Тэл. (0163) 45 35 55
Факс (0163) 45 87 34

e-mail:
evcol@sokol.belpak.brest.by

Праграма TACIC «Павышэнне інфармаванасці насельніцтва аб праблемах навакольнага асяроддзя» працуе ў краінах СНД і Манголіі з 1 лютага 1997 года.

Асноўная мэта праграмы - падняць статус экалагічных праблемаў у кожнай з 13 краін-партнераў TACIC, стымуляваць далучэнне розных груп грамадскасці ў працэс абмеркавання і пошука рашэнняў гэтых праблем, дапамагчы станаўленню экалагічнага грамадскага сумлення.

Адзін з праектаў праграмы - **ВІДЭАТЭКА ЭКАЛАГІЧНЫХ ФІЛЬМАЎ**. Відэатэка налічвае каля 50 лепшых фільмаў з усяго света для дзяцей і дарослых па ахове навакольнага асяроддзя. Усе фільмы дубліраваны на рускую мову і запісаны на стандартныя касеты.

На Беларусі відэатэкі распаўсюджваюцца каардынацыйнай групай TACIC. У цяперашні час у краіне ўжо дзейнічае некалькі відэатэк.

З 21 чэрвеня 1999 года відэатэка экалагічных фільмаў працуе ў Баранавіцкім недзяржаўным эканоміка - юрыдычным тэхнікуме.

Карыстальнікамі відэатэкі могуць быць фізічныя і юрыдычныя асобы, навучальныя ўстановы. Відэакасеты можна будзе на пэўны час браць для дэманстрацыі розным аўдыторыям. Умовай перадачы відэакасет з"яўляецца запаўненне гарантыйнага ліста, забеспячэнне нармальнага рабочага стану касет і сваячасовае вяртанне ў відэатэку. Пры папярэдняй дамоўленасці (не пазней чым за тыдзень) магчымы прагляд відэафільмаў у тэхнікуме.

Кантактныя асобы:

Ермаковіч Таццяна Уладзіміраўна, адміністратар відэатэкі, загадчыца бібліятэкі тэхнікума, каб.15-16.

Сокал Георгій Герасімавіч, дырэктар тэхнікума, каб.17.

Зуеў Уладзімір Мікалаевіч, намеснік дырэктара тэхнікума, кіраўнік Цэнтра экалагічных і сацыяльных даследванняў і інфармацыі «Неруш-Цэнтр», каб.13.

ПРАВЫ СПАЖЫЎЦОЎ

У цяперашні час існуе сітуацыя, калі ў выніку змянення таварна-грашовых адносін, з''яўлення новых тавараў і паслуг узрастае рызыка спажыўца.

Ахова інтарэсаў спажыўцоў здзяйсняецца рознымі галінамі права - грамадзянскага, грамадзянска-працэсуальнага, адміністратыўнага, крымінальнага і г.д.) і ўключае наступныя асноўныя нарматыўныя акты: *Закон РБ «Аб ахове правоў спажыўцоў», які прынята 19.11.93., Грамадзянскі Кодэкс РБ, Грамадзянскі працэсуальны кодэкс РБ, Закон РБ «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пацярпелі ад катастрофы На ЧАЭС», які прыняты 11.12.91.*, нарматыўныя акты ўрада.

Галоўнае патрабаванне спажыўца - высокая якасць тавараў і паслуг. Кожны чалавек мае права на:

- элементарную абарону сваіх правоў,
- законы, якія абараняюць яго інтарэсы,
- экалагічную бяспеку,
- стандартны узровень якасці тавараў і паслуг, іх бяспеку і надзейнасць,
- задавальненне патрэбаў у жыллі, прадуктах харчавання, адзенні.

Ахова правоў спажыўцоў у адпаведнасці з Законам РБ *«Аб ахове правоў спажыўцоў»* здзяйсняецца судом ў іскавай вытворчасці. Звярнуцца ў суд з іскавай заявай аб абароне парушаных правоў можа сам спажывец (*артыкул 5 Грамадзянска-працэсуальнага Кодэксу*), яго прадстаўнік па даверанасці (*ч.1, арт.98, арт.100 ГПК*), пракурор, калі грамадзянін не можа мець магчымасцей самастойна абараніць свае правы (*арт.5 ГПК п.6*), грамадскія аб''яднанні спажыўцоў, спецыяльна ўпаўнаважаныя дзяржаўныя органы. Іск падаецца па месцу знаходжання адказчыка (прадпрыемства, установы, арганізацыі, грамадзяніна-прадпрымальніка, якія выступаюць як прадавец, вытворца, выканаўца). Спажыўцы вызваляюцца ад выплаты дзяржаўнай пошліны, але нясе ўсе выдаткі, якія звязаны з разглядам справы. Калі суд прымае рашэнне на карысць спажыўца, то выдаткі аплочвае адказчык (*арт.64 ГПК*). Пракурор і грамадскія арганізацыі спажыўцоў пры звароце ў суд з іскам у абарону правоў спажыўцоў не нясуць судзебных расходаў (*п.8 арт.60 ГПК, п.13 арт.4 Закона РБ «Аб дзяржаўнай пошліне»*).

Спажывец мае права на атрыманне інфармацыі аб прадпрыемстве прадаўца, правілах рэалізацыі тавараў, інфармацыі аб таварах, іх якасці, асноўных спажывецкіх уласцівасцях і іншых параметрах (*арт.7 Закона*). У адносінах да харчовых прадуктаў спажывец павінен дакладна ведаць іх склад, у тым ліку наяўнасць харчовых дабавак, калярыйнасць, а таксама наяўнасць шкодных рэчываў (калі такія ёсць) у параўнанні са стандартамі. У адносінах да прамысловых тавараў абавязкова павінны быць пералічаны іх асноўныя спажывецкія якасці, правілы і ўмовы эфектыўнага і бяспечнага карыстання, тэрмін службы, адрасы вытворцаў і прадпрыемстваў, якія здзяйсняюць рамонт.

Спажыўцы для магчымай наступнай абароны сваіх правоў у судзе трэба ведаць і наступнае. Прадавец павінен разам з праданым таварам выдаць спажыўцу таварны, касавы чэк або іншы дакумент, які падцвярджае факт пакупкі (прыходны касавы ордэр, атрыўны талон). Адмова прадаўца ў выдачы такога дакумента разглядваецца як парушэнне заканадаўства аб абароне правоў спажыўцоў, аб падаткаабкладанні і з''яўляецца падставай для прыцягнення да адміністратыўнай і крымінальнай адказнасці адказнасці (*Кодэкс РБ аб адміністратыўных правапарушэннях, Крымінальны кодэкс*).

ЭКАЗНАКІ

Час ад часу спажывец сустракае на ўпакоўцы прадукцыі як айчыннай, так і замежнай вытворчасці разнастайныя графічныя выявы. Тлумачаць іх простыя спажыўцы па-рознаму, часам нават памылкова. Але кожны з іх нясе пэўную інфармацыю, якая можа быць карысна.

Знак экалагічнай чысціні прадукцыі Еўрапейскага Саюза. Такі знак могуць несці розныя прадукты з працяглым тэрмінам карыстання. Рашаючую ролю для атрымання знака маюць выбар сыравіны, працэс вытворчасці, упакоўка, збыт і, безумоўна, перапрацоўка і знішчэнне. Але пры ўліку экалагічных патрабаванняў не павінны пацярпець спажывецкія якасці і надзейнасць тавара.

Знак «Блакітны Анёл» уведзены ў 1978 годзе ў межах Праграмы ААН па пытаннях аховы навакольнага асяроддзя. Знакам маркіруецца прадукцыя, якая на стадыі вырабу і перапрацоўкі з"яўляецца бяспечнай для навакольнага асяроддзя.

Знакі месцяцца на ўпакоўцы сельгаспрадукцыі, якая экалагічна бяспечна для чалавека. Звычайна гэта прадукцыя, якая атрымана без выкарыстання хімічных сродкаў аховы і рэгуляцыі росту раслін і жывёлныя прадукты, якія атрыманы ьез выкарыстання гармонаў, антыбіётыкаў.

Знак дзейнічае з 1998 года ў Рэспубліке Беларусь. Азначае праходжанне прадукцыяй экалагічнай сертыфікацыі. З"яўляецца пакуль што адзіным у РБ нацыянальным знакам экалагічнай чысціні прадукцыі.

Знак экалагічнай чысціні сельгаспрадукцыі, выкарыстоўваецца ў краўнах Еўрапейскага Саюзу. Прадукцыя, якая маркіравана гэтым знакам, не выклікае алергічных захворванняў, не ўтрымоўвае цяжкіх металаў, пестыцыдаў.

Знак «Ресайклінг» звычайна знаходзіцца на прадукцыі, якая можа быць перапрацавана ў другасную прадукцыю. Каля такіх стрэлак ставіцца сімвал матэрыяла, з якога выраблена прадукцыя, напрыклад, PE - поліэтылен, PP- поліпрапілен, PVC - полівінілхларыд, AL-алюміній.

Знакам маркіруюцца тэкстыльныя і скураныя вырабы, атрыманыя з экалагічна чыстай сельгассыравіны, не ўтрымоўвае пестыцыдаў, фармальдэгіду, цяжкіх металаў, якія здольны праз скуру трапляць у арганізм чалавека.

Знакаў экалагічнай чысціні прадукцыі велізараная колькасць- і міжнародныя, і нацыянальныя. І ўсе яны маюць мэту забяспечыць здароўе чалавека і чысціню прыроды.

ИНДЕКС «Е» НА УПАКОВКЕ

Проставленный на упаковке пищевых товаров индекс «Е» воспринимается порой покупателями как свидетельство наличия в продукте вредных добавок. Однако это далеко не так. Потребителей должно настораживать отсутствие на упаковке индекса «Е». Этот индекс указывает на наличие в продуктах определенных пищевых добавок, обеспечивающих вкусовые и питательные свойства продукта, его сохранность. Европейское законодательство, к которому стремится адаптироваться и наше, белорусское, требует, чтобы наименования пищевых добавок были нанесены на упаковку. Безопасность пищевых добавок систематически рассматривается Объединенным комитетом экспертов ФАО (специализированного учреждения ООН по вопросам продовольствия и сельского хозяйства). В рамках Европейского Союза действует аналогичная комиссия. Отсюда, кстати, в индексах буква Е.

Действующая в рамках ФАО Комиссия по разработке стандартов на продовольственные товары - комиссия «Кодекс алиментариус» классифицирует все пищевые добавки (а их применяется примерно 500 во всём мире) на девять групп: красители (Е100 - Е183), консерванты (Е200 и далее), антиокислители (Е300 и далее), стабилизаторы и загустители (Е400 и далее), эмульгаторы (Е500 и далее), усилители вкуса и аромата (Е600 и далее),запасные индексы (Е700 и далее),противопенные (Е900 и далее), глазирующие агенты, подсластители (Е1000 и далее).

В настоящее время во всех странах мира запрещены к применению в пищевой промышленности три: Е121 - краситель цитрусовый красный 2, Е123 - краситель амарант, Е240 - консервант формальдегид.

Как утверждают специалисты, единственный риск, связанный с разрешенными пищевыми добавками, заключается в возможной аллергии к ним. По данным исследования, проведенного среди аллергиков, у 10% обследованных аллергию вызывала бытовая пыль, у 2% - коровье молоко, у 0,4% - ацетил салициловая кислота и лишь у 0,06% - пищевой краситель тартразин Е102 и у 0,05 % - консервант бензойная кислота Е210 и её соли Е211-Е213.

Во многих газетах на постсоветском пространстве прошла информация о канцерогенном действии пищевой добавки Е330, которая оказалась обычной **лимонной кислотой.** Она применяется как антиоксидант. Встречали ли Вы случаи отравления лимонами, смородиной? Ваш ответ будет и ответом о вредности Е330. Как антиоксидант и эмульгатор часто используется **лецитин** Е322, который является компонентом яичного желтка.

В настоящее время во всем мире существуют аллергии на различные химические вещества, в том числе используемые как пищевые добавки. Указание индексов Е на упаковке помогает обеспечить пищевую безопасность потребителя с повышенной чувствительностью к тому или иному веществу.

ВАДА ДЛЯ ЖЫЦЦЯ

Значэнне вады для забеспячэння жыццядзейнасці чалавека абумоўлена той роллю, якую яна мае ў кругазвароце прыроды, а таксама ў задавальненні фізіялагічных, гігіенічных, рэкрэацыйных, эстэтычных і іншых патрэбнасцей чалавека.

Чалавечы арганізм мае патрэбу ў паступленні вады нават у час спакою. Папаўнальна невялікі дэфіцыт вады ў арганізме прыводзіць да сур"ёзных парушэнняў у фізіялагічных працэсах: пры страце 20-22% вады ў арганізме яго існаванне немагчыма.

Рашэнне праблемы задавальнення патрэбнасцей чалавека ў вадзе для розных мэт цесна звязана і з забеспячэннем яе якасці. Безумоўна, пытанне аб якасці вады разглядваецца па-розанму ў залежнасці ад яе прызначэння. Самыя высокія патрабаванні - да пітнай вады. Гэта абумоўлена тым, што вада можа стаць прычынай развіцця розных зменаў у арганізме і спрыяць узнікненню захворванняў.

Прымесі, ад якіх залежыць якасць пітнай вады, дзеляцца на тры вялікія катэгорыі:

- неарганічныя хімічныя рэчывы, да якіх адносяцца таксама ртуць, кадмій, нітраты і г.д.;
- арганічныя хімічныя рэчывы (пестыцыды, поліхлорбіфенілы);
- хваробатворныя мікраарганізмы, паразіты.

Найбольш масавыя і з цяжкімі захворваннямі парушэнні здароўя звязаны з магчымасцю пераноса з вадою носбітаў вострых кішэчных захворванняў, пералік якіх значны нават для нашай краіны. Даказана магчымасць перадачы праз ваду *халеры*, *брушнога тыфу*, *сальманэлёзаў*, *дызентэрыі*, *бруцэлёзу*, *вірусната гепатыту*, *ротавіруснага энтэрыта.* У вадзе крыніц водазабеспячэння часам знаходзяцца вірусы поліяміеліту, розныя адэна- і энтэравірусы.

Патагенныя мікробы трапляюць у крыніцы вады з выдзяленнямі людзей і жывёл. Вельмі небяспечны ў гэтых адносінах неабеззаражаныя сцёкі інфекцыйных і ветэрынарных бальніц, гарадскія бытавыя сцёкі і адходы прадпрыемстваў па перапрацоўцы жывёльнай сыравіны. Вада можа стаць таксама крыніцай забруджвання чалавека гельмінтамі (аскарыды, валасагалоў, астрыцы). З забруджанай феканіямі вадой да чалавека могуць трапіць іх яйцы, якія ў кішэчніку развіваюцца ў дарослыя паразіты. Заражэнне чалавека паразітамі можа адбывацца і больш складаным шляхам праз так званага прамежкавага гаспадара (рачка-цыклопа, рыбу пры дыфілабатрыёзе, апістархозе).

Сур"ёзная небяспека для чалавека звязана таксама са зменамі хімічнага складу вады. У прыродзе вада ніколі не сустракаецца ў выглядзе хімічна чыстага рэчыва. Вада- універсальны растваральнік, яна пастаянна нясе вялікую колькасць розных злучэнняў, адносіны і колькасць якіх вызначаецца ўмовамі фарміравання вады, складам ваданосных парод.

Вялікі ўплыў на склад прырод най вады аказвае іх тэхнагеннае забруджванне. Таму роля вады ў развіцці захворванняў неінфекцыйнай прыроды вызначаецца ўтрыманнем у ёй хімічных прымесаў.

У выніку даследванняў устаноўлена неспрыяльны ўплыў на арганізм вады з высокім утрыманне солей кальцыю і магнію. Уролагі вызначаюць нават так званыя «каменныя» зоны - тэрыторыі, на якіх уралітыяз (мочакаменная хвароба) можа лічыцца эндэмічным захворваннем. Выказана меркаванне, што і нізкае ўтрыманне солей кальцыю і магнію ў пітнай вадзе прыводзіць да ўзнікнення захворванняў сардэчнасасудзістай сістэмы.

У цяперашні час шырока вядома ўзнікненне паталагічных зменаў у арганізме, якія звязаны з павышаным утрыманнем у вадзе нітратаў. У арганізме нітраты пераўтвараюцца ў нітрыты, якія ў сваю чаргу ўступаюць у рэакцыю з гемаглабінам і пераўтвараюць яго ў метгемаглабін, не здольны пераносіць кісларод. Вынікам з"яўляецца метгемаглабінэмія (таксічны цыяноз), вельмі цяжкае захворванне.

Каля 1/3 усёй масы забруджвальнікаў уносіцца ў водныя крыніцы паверхневымі і лівневымі сцёкамі з тэрыторый санітарна неўпарадкаваных населеных пунктаў, сельгасаб"ектаў, што назіраецца і ў Баранавіцкім раёне (рака Мышанка забруджваецца менавіта такім чынам).

Найбольш распаўсюджанымі забруджвальнікамі паверхневых вод з"яўляюцца нафтапрадукты, фенолы, лёгкаакісляльныя арганічныя рэчывы, злучэнні медзі, цынку, нікелю, аманійны і нітрытны азот.

У цяперашні час вада Беларусі на большасці тэрыторыі краіны не з"яўляецца чыстай у адпаведнасці з гігіенічнымі патрабаваннямі. Неабходна знаходзіць шляхі зніжэння нагрузкі на арганізм з боку хімічных рэчываў і біялагічных агентаў. Адзін са шляхоў - выкарыстанне бытавых фільтраў вады. Выдзяляюць чатыры асноўныя тыпы фільтраў: вугальныя, мембранныя, іонаабменныя і электрахімічныя.

У продажы знаходзяцца розныя бытавыя фільтры, большасць з якіх адносяцца да першага тыпу - вугальныя. Іх дзеянне базіруецца на ўласцівасцях ачышчальніка (сарбента) - актываванага вугалю затрымліваць забруджванне на сваёй паверхне. Такі спосаб называецца сорбцыяй (паглынаннем). Карыстальнікам такіх фільтраў неабходна ўлічваць, што вугаль з часам накоплівае арганічныя рэчывы, якія ствараюць спрыяльнае асяроддзе для развіцця бактэрый ва ўжо прафільтраванай вадзе.

заканчэнне на с.8

Таму неабходна строга прытрымлівацца вызначыным тэрмінам выкарыстання фільтраў або іх зменных элементаў і сваячасова мяняць іх да заканчэння ўстаноўленага рэсурса, які ўказаны ў інструкцыі.

З вугальных фільтраў найбольш вядомыя «Бар"ер», «Брыз», «Калібры», «Родник» расійскай вытворчасці, папулярныя дзякуючы рэкламе Watermate і Brita.

Фільтры BRITA затрымліваюць сваімі зменнымі касетамі да 75% прыродных солей кальцыю, 85% злучэнняў хлору, якія ўтвараюцца пасля выкарыстоўваемага хларыравання вады, 90 - 98% солей цяжкіх металаў, 67% злучэнняў алюмінію, каля 70% пестыцыдаў, якія могуць утрымоўвацца ў пітнай вадзе.

Касеты BRITA акрамя актывіраванага вугалю ўтрымоўваюць і іанаабменную смалу, што забяспечвае тонкую ачыстку вады ад цяжкіх металаў. Гранулы касетаў пакрыты тонкім слоем серабра, што забяспечвае знішчэнне бактэрый.

Фірма BRITA прапаноўвае чатыры тыпа бытавых фільтраў, якія адрозніваюцца

аб"ёмам ў формай пасудзіны.

На рынку Беларусі прадстаўлены і бытавыя фільтры сістэмы WATERMATE. Фільтры забяспечваюць добрую ачыстку паступаючай вады ад солей цяжкіх металаў (да 96-100%), хларыдаў, фтарыдаў, нітрытаў і нітратаў, малекулярнага хлору (да 60-98%). Прадугледжаны механічны лічыльнік рэсурсу.

Фільтры WATERMATE характаразуюцца вельмі высокай ступенню ачысткі вады пры вялікай вытворчасці - аднаго фільтруючага элемента аб"ёмам 0,16 л хапае для ачысткі болей 400 л вады.

Існуючыя агульныя сістэмы ачысткі вады не забяспечваюць яе якасць у адпаведнасці з гігіенічнымі стандартамі. Наадварот, пасля хларыравання вады ў выніку рэакцыі з арганічнымі малекуламі ў ёй могуць утварацца моцныя таксічныя і канцэрагенныя рэчывы. Існуе таксама праблема другаснага забруджвання пітнай вады пасля яе праходжання па трубаправодам. Гэта падцвярджае неабходнасць і абгрунтаванасць выкарыстання бытавых водаачыстных сістэм з мэтай паляпшэння якасці і забеспячэння бяспекі жыццядзейнасці чалавека.

ИННОВАЦИОННО-КОНСАЛТИНГОВАЯ ФИРМА

Принимаем заказы от организаций и граждан

на луковицы цветов свежего урожая немецкой фирмы "N. L. Chrestensen"

для осенней высадки.

Специально подобранный ассортимент включает в себя наиболее популярные, проверенные сорта излюбленных луковичных цветов.

- Луковицы можно заказывать поштучно и в цветных полиэтиленовых упаковках
- Имеется этикетка на упаковке на русском языке
- На оборотной стороне упаковки – агрономические указания

В ассортимент включены следующие луковичные культуры:

Наименование	Размер луковицы	Кол-во луковиц в упаковке
Мускари Американум синий	7/8	25
Крокус ботанический жёлтый	7/8	15
Вернус Крокус синий	8/9	12
Нарцисс Остерглокен	III	10
Тюльпан махровый розовый	10/11	7
Тюльпан Триумф фиолетовый	10/11	10
Тюльпан гибридный Дарвина красный	10/11	10
Тюльпан гибридный Дарвина жёлтый	10/11	10
Гиацинт розовый	14/15	3

При заказе полного ассортимента подобранных луковичных цветов предоставляется скидка 5%.

Продажа будет осуществляться с 20 августа 1999г.

Делайте заказы прямо сейчас!

N. L. Chrestensen

ERFURTER SAMEN- UND PFLANZENZUCHT GMBH · SEIT 1867

Телефон для справок: 45-30-91

БАРАНАВІЦКІ НЕДЗЯРЖАЎНЫ ЭКАНОМІКА-ЮРЫДЫЧНЫ ТЭХНІКУМ

абвяшчае прыём на новы 1999-2000 вучэбны год

Тэхнікум здзяйсняе падрыхтоўку па спецыяльнасцях **на дзенным аддзяленні**:
на базе 9 класаў - «Эканоміка і кіраванне прадпрыемствам», са спецыялізацыяй «Прававое забеспячэнне гаспадарчай дзейнасці», тэрмін навучання 3 гады 10 мес.,
«Камерцыйная дзейнасць», 2 гады 10 мес.,
«Правазнаўства», 2 гады 10 мес.
на базе сярэдняй адукацыі -
«Эканоміка і кіраванне прадпрыемствам», са спецыялізацыяй «Прававое забеспячэнне гаспадарчай дзейнасці», тэрмін навучання 2 гады 10 мес.,
«Камерцыйная дзейнасць», 1 год 10 мес.,
«Правазнаўства», 1 год 10 мес.,
«Дзелавое адміністрыраванне», 1 год 10 мес.

Без адрыву ад вытворчасці навучанне здзяйсняецца па спецыяльнасцях «Эканоміка і кіраванне прадпрыемствам» са спецыялізацыяй «Прававое забеспячэнне гаспадарчай дзейнасці», «Правазнаўства», «Камерцыйная дзейнасць», «Дзелавое адміністрыраванне»

Навучанне платнае.

Уступныя экзамены па спецыяльнасцях «Эканоміка...» і «Камерцыйная дзейнасць» - дыктоўка (па выбару абітурыента - на рускай або беларускай мове), матэматыка (пісьмова); па спецыяльнасцях «Правазнаўства» і «Дзелавое адміністрыраванне» - дыктоўка (па выбару абітурыента - на рускай або беларускай мове), гісторыя Беларусі (вусна).

Прыём дакументаў здзяйсняецца па адрасу: вуліца Фралянкова, 50
Даведкі па тэл. 45 35 55, 45 87 34.

N.L. Chrestensen

ERFURTER SAMEN- UND PFLANZENZUCHT GMBH · SEIT 1867

Хрестенсен. Эрфуртер самен унд пфланценцухт ГмбХ» вядома больш чым у 40 краінах свету як вытворца насеннага і пасадачнага матэрыялу. Досвед у селекцыі і гібрыдызацыі налічвае болей 130 год. у цяперашні час фірма валодае правамі на болей чым 1000 відаў і гатункаў адна- і шматгадовых кветак, гародніны, лекавых раслін.

Насенны і пасадачны матэрыял вырошчваецца ў экалагічна спрыяльных умовах пры выкарыстанні навейшай тэхнікі для назірання і пастаяннага кантролю.

Фірма гарантуе высокую якасць прадукцыі, што падцвярджаецца міжнароднымі ўзнагародамі (першая ўзнагарода ўручана ў 1876 годзе, апошняя па часу - у 1992-м)

На тэрыторыі Рэспублікі Беларусь інтарэсы фірмы-вытворца прадстаўляе ***інавацыйна - кансалтынгавая фірма «Каледж-Цэнтр»,*** якая ўжо зараз можа прапанаваць на пастаянна дзеючай выставе-продажу высокаякаснае насенне кветак і гародніны. Магчыма аплата па безнаяўнаму разліку.

Звяртацца па адрасу: вуліца Фралянкова, 50, каб.21.
Тэлефон (0163) 45 30 91.

БАРАНОВИЧСКИЙ НЕГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИКО-ЮРИДИЧЕСКИЙ ТЕХНИКУМ

ОСУЩЕСТВЛЯЕТ ПОДГОТОВКУ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ

Специальность Э030106 «Экономика и управление предприятием», специализация «Правовое обеспечение хозяйственной деятельностью». Квалификация: Экономист.

Специалист готовится к экономической деятельности в условиях рыночных отношений на предприятиях, в объединениях, учреждениях, организациях и их стуктурных подразделениях независимо от починенности и форм собственности.

На государственных предприятиях специалист может быть использован на должности экономиста, техника по организации и нормированию труда в отделах, бюро, цехах и других структурных подрахделениях предприятий. В коммерческих структурах специалист может быть использован, кроме того, в качестве экономиста - юриста, юрисконсульта, помощника директора по экономическим и юридическим вопросам.

Учебный план обучения по данной спеиальности включает такие дисциплины, как *Экономика предприятия, Организация и планирование производства, Бухгалтерский учёт и аудит, Анализ хозяйственной деятельности, Экономическая теория, Гражданское прпаов и процесс, Хозяйственное право и процесс, Трудовое право, Информационные технологии в хозяйственной деятельности, Высшая математика и другие.*

Учебный план сложен с учётом того, что учащиеся техникума могут после окончания БНЭЮТ продолжить обучение в ВУЗах по сокращенному учебному плану.

Специальность Э020110 «Коммерческая деятельность», специализация «Коммерческая деятельность в сфере производства товаров и услуг». Квалификация: Экономист по коммерческой деятельности.

Специалист готовится для коммерческой деятельности на предприятиях, в учреждениях и организациях народнохозяйственного комплекса независимо от подчиненности и форм собственности.

Специалист может быть использован для работы в коммерчесих отделах и службах, отделах эксплуатации, маркетинга, внешнеэкономической деятельности, материально-технического обеспечения, сбыта, на базах и складах оптовой и фирменной торговли, в служьбах сервиса.

Учебный план обучения по специальности включает такие дисциплины, как *Коммерческая деятельность, Экономика предприятия, Маркетинг, Финансы предприятий, Бухгалтерский учёт, Статистика, Основы права Республики Беларусь, Иностранный язык деловых отношений, Информационные технологии* и другие.

Специальность Г090100 «Правоведение».
Квалификация: Юрист.

Специалист готовится к работе в разных отраслях юридической деятельности на предприятиях, в организациях и учреждениях разных форм собственности на должностях секретаря суда и судебных заседаний, заведующего канцелярией и архива, судебного исполнителя, инспектора приёмных, общих и других отделов исполкомов, юрисконсульта, работника органов ЗАГС и нотариальной конторы, кадровых служб и других, что подлежат замещению специалистами со средним специальным образованием.

Выпускники техникума имеют возможность продолжить обучение по специальности «Правоведение» в Белорусском негосударственном институте правоведения по сокращенной программе.

Учебный план обучения по данной специальности включает такие дисциплины, как *Гражданское и семейное право, Гражданский процесс, Трудовое и социальное право, Уголовное право и уголовный процесс, Конституционное право* и другие правовые дисциплины, *Основы экономики, Основы бухгалтесркого учёта, Организация делопроизводства, Основы машинописи, Информационные технологии в правоприменительной деятельности, Философию, Политогию, Логику* и другие учебные дисциплины.

Учащиеся проходят учебную (знакомство с работой юридических служб и по организации делопроизводства) и преддипломную практики.

Специальность Г090300 «Деловое администрирование».
Квалификация: Секретарь-референт.

Специалист готовится к деятельности в службах документационного обеспечения управления на предприятиях, в объединениях и т.д.

Специалист организует работу по обеспечению документационного обслуживания руководителя предприятия. Обеспечивает коммуникации предприятия с партнерами, организует совещания, контролирует реализацию их решений. Готовит проекты деловых писем, телеграмм, обеспечивает связь с партнерами по телефону, принимает участие в переговорах. Обеспечивает организацию работы руководителя. Готовит аналитические матеиалы, а также проекты выступлений.

Лица, получившие специальное удостоверение о совершенном изучении иностранного языка, могут использоваться в качестве переводчика с иностранными партнерами.

В зависимости от уровня управления в разных организациях специалист может работать руководителем структурных подразделений службы документационного обеспечения управления (архива, копировально-множительного бюро, секретариата и др.), инспектором службы документационного обеспечения с самостоятельным участком работы, заведующим канцелярией, секретарем-референтом руководителя, заведующим архивом в организациях, на предприятиях, архивистом, хранителем фондов в государственных архивах.